ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 15ης Νοεμβρίου 2011

σχετικά με τη διαχείριση χρηματοοικονομικών κρίσεων και τη σύσταση ανεξάρτητου Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

(CON/2011/93)

Εισαγωγή και νομική βάση

Στις 20 Οκτωβρίου 2011 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε αίτημα του κυπριακού Υπουργείου Οικονομικών για τη διατύπωση γνώμης αναφορικά με δύο σχέδια νόμου. Το πρώτο αφορά τη διαχείριση χρηματοοικονομικών κρίσεων (εφεξής το «σχέδιο νόμου περί διαχείρισης χρηματοοικονομικών κρίσεων») και το δεύτερο τη σύσταση ανεξάρτητου Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας για τη στήριξη της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος (εφεξής το «σχέδιο νόμου περί Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας»). Στις 9 Νοεμβρίου 2011 το κυπριακό Υπουργείο Οικονομικών υπέβαλε στην ΕΚΤ αναθεωρημένα κείμενα των δυο σχεδίων νόμου.

Η αρμοδιότητα της ΕΚΤ για τη διατύπωση γνώμης επί των σχεδίων νόμου βασίζεται στα άρθρα 127 παράγραφος 4 και 282 παράγραφος 5 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο άρθρο 2 παράγραφος 1 τρίτη και έκτη περίπτωση της απόφασης 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1998, σχετικά με τη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τις εθνικές αρχές για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων[1], καθώς τα σχέδια νόμου αφορούν την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και κανόνες εφαρμοστέους σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στο βαθμό που αυτοί επηρεάζουν ουσιωδώς τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και αγορών. Η παρούσα γνώμη εκδόθηκε από το διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 17.5 πρώτη περίοδος του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

1. Σκοπός των σχεδίων νόμου

1.1 Σκοπός του σχεδίου νόμου περί διαχείρισης χρηματοοικονομικών κρίσεων είναι να εξουσιοδοτήσει το Υπουργικό Συμβούλιο, μετά από εισήγηση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και αφού ληφθεί υπόψη η γνώμη της αρμόδιας εποπτικής αρχής, να λαμβάνει, σε περιόδους χρηματοοικονομικών κρίσεων, μέτρα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων ρευστότητας ή/και φερεγγυότητας του χρηματοοικονομικού συστήματος ή/και για την ενίσχυση της κεφαλαιακής βάσης ή/και του ισολογισμού χρηματοοικονομικών οργανισμών στην Κύπρο, κατά τρόπο που να

1 ΕΕ L 189 της 3.7.1998, σ. 42.

συνάδει με τους κανόνες της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις και με τις διατάξεις των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001 έως 2009[2]. Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν i) τη χορήγηση κυβερνητικών δανείων σε χρηματοοικονομικούς οργανισμούς, ii) την παροχή κυβερνητικών εγγυήσεων για δάνεια χορηγούμενα σε χρηματοοικονομικούς οργανισμούς ή/και για την έκδοση ομολόγων από αυτούς, έναντι κατάλληλου τιμήματος, iii) την παροχή κεφαλαίου σε χρηματοοικονομικούς οργανισμούς έναντι της απόκτησης ισότιμης συμμετοχής στην ιδιοκτησιακή τους δομή, iv) τη χορήγηση κυβερνητικών δάνειων ή εγγυήσεων, έναντι κατάλληλου τιμήματος, ή/και την καταβολή χορηγίας στα Ταμεία Προστασίας Καταθέσεων για την κάλυψη τυχόν ελλείμματος όσον αφορά το ολικό ποσό αποζημίωσης που δικαιούνται οι καταθέτες σε περίπτωση ενεργοποίησης των εν λόγω Ταμείων, ή/και v) τη χορήγηση κυβερνητικών δάνειων ή εγγυήσεων, έναντι κατάλληλου τιμήματος, ή/και την καταβολή χορηγίας στο Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας με σκοπό την υποβοήθησή του στην εκπλήρωση της αποστολής του.

1.2 Σκοπός του σχεδίου νόμου περί Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας είναι η σύσταση ενός ανεξάρτητου, αυτοχρηματοδοτούμενου ταμείου (εφεξής «το Ταμείο») που θα ενισχύσει το ισχύον πλαίσιο διαχείρισης και επίλυσης κρίσεων στην Κύπρο και θα συμβάλει στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Οι σκοποί του Ταμείου είναι: i) η στήριξη και η χρηματοδότηση της εξυγίανσης πιστωτικών ιδρυμάτων που αντιμετωπίζουν προβλήματα, με αποφυγή χρήσης δημόσιων πόρων, και ii) η διαφύλαξη της εμπιστοσύνης του κοινού προς το χρηματοοικονομικό σύστημα και η ελαχιστοποίηση του ηθικού κινδύνου σε περίπτωση παρέμβασης του Ταμείου.

2. Γενικές παρατηρήσεις επί του σχεδίου νόμου περί διαχείρισης χρηματοοικονομικών κρίσεων

2.1 Τα κράτη μέλη έχουν ήδη διαβουλευτεί με την ΕΚΤ επί σειράς εθνικών μέτρων που χρειάστηκε να λάβουν προς αντιμετώπιση της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης. Λόγω του εκτενούς ρυθμιστικού πεδίου των μέτρων στήριξης που προβλέπονται στο υπό εξέταση σχέδιο νόμου, η αιτούσα αρχή καλείται να λάβει υπόψη τις γνώμες που έχει εκδώσει ως τώρα η ΕΚΤ επί παρεμφερών σχεδίων νομοθετικών διατάξεων άλλων κρατών μελών[3].

2.2 Η ΕΚΤ υπογραμμίζει ότι έχει ύψιστη σημασία, οι ενέργειες στήριξης στις οποίες προβαίνουν οι εθνικές αρχές να μην εμποδίζουν την άσκηση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής ή/και τη διενέργεια των πράξεων αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος[4]. Λόγω της αλληλεπίδρασης μεταξύ των πολιτικών που εφαρμόζουν τα διάφορα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής κρίσης, στις γνώμες που έχει εκδώσει η ΕΚΤ ως τώρα τονίζεται η σημασία της

2 Νόμος 30(I)/2001, Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας αριθ. 3481 της 16.3.2001. Οι περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμοι μετέφεραν στην κυπριακή έννομη τάξη το ευρωπαϊκό κεκτημένο στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, αναθέτοντας στο Γραφείο Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων την αρμοδιότητα ελέγχου της ορθής εφαρμογής του στην Κύπρο.

3 Όλες οι γνώμες της ΕΚΤ δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ (www.ecb.europa.eu).

4 Βλ. ενδεικτικά παράγραφο 3.4 γνώμης CON/2008/52 της ΕΚΤ.

ύπαρξης μιας συντονισμένης προσέγγισης εντός της Ένωσης για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης προς τις χρηματοπιστωτικές αγορές[5].

3. Γενικές παρατηρήσεις όσον αφορά το σχέδιο νόμου περί Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

3.1 Η σύσταση ταμείων για την εξυγίανση των τραπεζών, τα οποία χρηματοδοτούνται από εισφορές των τελευταίων, αποτυπώνεται ήδη στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου[6] και στη σχετική ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία προτείνει την εκ των προτέρων σύσταση ταμείων εξυγίανσης από όλα τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του υπό εκπόνηση πλαισίου της Ένωσης για τη διαχείριση κρίσεων και για την εξυγίανση[7].

3.2 Σύμφωνα και με τα διαλαμβανόμενα στη γνώμη CON/2011/29, η ΕΚΤ επαναλαμβάνει ότι πρωταρχικός σκοπός των ταμείων εξυγίανσης είναι ο μετριασμός των επιπτώσεων από την πτώχευση τραπεζών για τα ενδιαφερόμενα μέρη, περιλαμβανομένων των πελατών τους, της πραγματικής οικονομίας και των φορολογουμένων. Τούτο συνεπάγεται, ιδίως, ότι τα ταμεία εξυγίανσης δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ως μέσο οιασδήποτε μορφής διάσωσης (bail out) ή αποτροπής της πτώχευσης τραπεζών. Δεδομένου μάλιστα ότι η ύπαρξη ταμείων εξυγίανσης δεν αποκλείεται να εγείρει ηθικούς κινδύνους, θα πρέπει να καθορίζονται αυστηρές προϋποθέσεις για τη ενεργοποίησή τους, όπως ο αποκλεισμός του αυτόματου συσχετισμού της εισφοράς στο ταμείο (pay-in) προς την αξία της παρεχόμενης υπηρεσίας (pay-out), καθώς και η ανάθεση της λήψης αποφάσεων για τη χρήση των κεφαλαίων του ταμείου σε ανεξάρτητες και υπόλογες δημόσιες αρχές. Εξάλλου, η ΕΚΤ επαναλαμβάνει ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να δρουν κατά συντονισμένο τρόπο όταν θεσπίζουν μέσα εξυγίανσης χρηματοοικονομικών οργανισμών, έτσι ώστε να αποτρέπονται σημαντικές αποκλίσεις εντός της Ένωσης.

4. Ειδικές παρατηρήσεις όσον αφορά το σχέδιο νόμου περί διαχείρισης χρηματοοικονομικών κρίσεων

4.1 *Βασικές αρχές και όροι ενεργοποίησης των εθνικών μέτρων στήριξης*

4.1.1 Το άρθρο 5 του σχεδίου νόμου περί διαχείρισης χρηματοοικονομικών κρίσεων καθορίζει τις γενικές αρχές στις οποίες ερείδεται η λήψη μέτρων από το Υπουργικό Συμβούλιο της Κύπρου κατά το άρθρο 4 του εν λόγω σχεδίου νόμου. Κατόπιν της έκδοσης της γνώμης CON/2009/12 η αιτούσα αρχή i) προέβλεψε ρητά ότι τα κυβερνητικά μέτρα που ενδέχεται να ληφθούν θα έχουν

5 Βλ. παράγραφο 3.7 γνώμης CON/2008/81 της ΕΚΤ.

6 Βλ. Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 17ης Ιουνίου 2010.

7 Βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα «Ταμεία εξυγίανσης τραπεζών», COM(2010) 254 τελικό της 26.5.2010, και Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα «Πλαίσιο της ΕΕ για τη διαχείριση κρίσεων στον χρηματοπιστωτικό τομέα», COM(2010) 579 τελικό της 20.10.2010.

περιορισμένη διάρκεια και ότι το ίδιο το σχέδιο νόμου έχει προσωρινή διάρκεια, ii) προέβλεψε ρητά ότι οι διατραπεζικές καταθέσεις, τα δάνεια μειωμένης εξασφάλισης και οι εξασφαλισμένες υποχρεώσεις εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του μέτρου παροχής κυβερνητικών εγγυήσεων του σχεδίου νόμου, iii) προέβλεψε όρους αποτίμησης των κυβερνητικών εγγυήσεων συμβατούς με τις σχετικές συστάσεις του διοικητικού συμβουλίου της ΕΚΤ[8], iv) όρισε ότι η παροχή κυβερνητικών εγγυήσεων για δάνεια χορηγούμενα σε χρηματοοικονομικούς οργανισμούς ή/και για ομόλογα που αυτοί εκδίδουν πρόκειται να συνάδει με τη νομισματική πολιτική του Ευρωσυστήματος και v) όρισε ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις θα πρέπει να είναι συμβατές με τους κανόνες της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις.

4.1.2 Κατά το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ii) του σχεδίου νόμου, το Υπουργικό Συμβούλιο της Κύπρου δύναται να παρέχει κυβερνητικές εγγυήσεις για δάνεια χορηγούμενα σε τράπεζες, ενώ, κατά το άρθρο 5 στοιχείο β) του σχεδίου νόμου, τα κυβερνητικά μέτρα στήριξης μπορούν να λαμβάνονται και σε σχέση με χρηματοοικονομικούς οργανισμούς που αντιμετωπίζουν ή ενδέχεται να αντιμετωπίσουν «προβλήματα φερεγγυότητας». Η ΕΚΤ υπενθυμίζει στην αιτούσα αρχή ότι η χορήγηση κυβερνητικών εγγυήσεων για τραπεζικό χρέος πρέπει να αποσκοπεί: i) στην αντιμετώπιση των προβλημάτων χρηματοδότησης τραπεζών με περιορισμένη μεν ρευστότητα, αλλά *φερέγγυων,* δια της βελτίωσης της λειτουργίας της αγοράς όσον αφορά το πιο μακροπρόθεσμο τραπεζικό χρέος, ii) στη διαφύλαξη των ισότιμων όρων ανταγωνισμού μεταξύ χρηματοοικονομικών οργανισμών δια της αποσόβησης στρεβλώσεων της αγοράς και iii) στη διασφάλιση της εναρμόνισης με το πλαίσιο διαχείρισης της ρευστότητας από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

4.1.3 Δεύτερον, η ΕΚΤ υπενθυμίζει στην αιτούσα αρχή ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί πως οι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί που επωφελούνται των κυβερνητικών μέτρων στήριξης δεν προσπορίζονται οφέλη καταχρώμενα το εγγυημένο καθεστώς τους, προκειμένου να προβούν σε διόγκωση του επιπέδου των δραστηριοτήτων τους, στρεβλώνοντας την αγορά και διευκολύνοντας την ασυνήθη μεγέθυνση της λογιστικής τους κατάστασης. Εν προκειμένω η ΕΚΤ επαναλαμβάνει τη σημασία της θέσπισης κατάλληλων εχεγγύων, όπως ορίων στη διάθεση χρηματοπιστωτικών προϊόντων στην αγορά ή στην επέκταση των δραστηριοτήτων των ως άνω οργανισμών βάσει των κρατικών εγγυήσεων. Η ΕΚΤ συνιστά την τροποποίηση του σχεδίου νόμου περί διαχείρισης χρηματοοικονομικών κρίσεων, προκειμένου να συμπεριληφθούν σε αυτό τα εν λόγω εχέγγυα.

4.1.4 Τρίτον, όσον αφορά τα κυβερνητικά μέτρα ανακεφαλαιοποίησης η ΕΚΤ εφιστά την προσοχή της αιτούσα αρχής στις συστάσεις της ΕΚΤ. Τα μέτρα ανακεφαλαιοποίησης θα πρέπει να αποβλέπουν στην ενίσχυση της κεφαλαιακής θέσης κατά βάση εύρωστων χρηματοοικονομικών οργανισμών. Στις συστάσεις της ΕΚΤ υπογραμμίζεται ότι κατά τον καθορισμό των τιμών όσον αφορά τα μέτρα ανακεφαλαιοποίησης θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι κίνδυνοι και οι συνθήκες της αγοράς, με συνυπολογισμό του συγκεκριμένου κινδύνου σε σχέση με το εκάστοτε επιλεγόμενο μέσο

8 Βλ. σχετικά τις συστάσεις του διοικητικού συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σχετικά με τον καθορισμό του τρόπου αποτίμησης των ανακεφαλαιοποιήσεων («Recommendations of the Governing Council of the European Central Bank on the pricing of recapitalisations»), της 20ής Νοεμβρίου 2008 (εφεξής οι «συστάσεις της ΕΚΤ»).

κεφαλαιακής ενίσχυσης και τον επωφελούμενο οργανισμό. Θα πρέπει επίσης να επιλέγονται τα καταλληλότερα, βάσει των χαρακτηριστικών τους, μέσα κεφαλαιακής ενίσχυσης, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας και να προάγεται η σύντομη λήξη της κρατικής κεφαλαιακής στήριξης των τραπεζών, χωρίς να προκαλείται υπερβολική αύξηση του κόστους του κεφαλαίου. Η ΕΚΤ εφιστά την προσοχή της αιτούσας αρχής στην ανάγκη διασφάλισης της περιορισμένης χρονικής διάρκειας του ρόλου του κράτους ως μετόχου σε περιπτώσεις μελλοντικής ανακεφαλαιοποίησης βάσει του σχεδίου νόμου. Εν προκειμένω, και σύμφωνα με τις συστάσεις της ΕΚΤ, οι κυπριακές αρχές θα πρέπει να εξετάσουν τη δυνατότητα καθορισμού των όρων εξαγοράς ή μετατροπής των χρηματοδοτικών μέσων είτε μετά την παρέλευση ορισμένης χρονικής περιόδου είτε με βάση την εξέλιξη των συνθηκών της αγοράς, προκειμένου να διαφυλαχθεί ο προσωρινός χαρακτήρας της εκάστοτε κρατικής παρέμβασης και να αποτραπεί η προσφυγή των χρηματοοικονομικών οργανισμών σε τέτοιες παρεμβάσεις για παρατεταμένες χρονικές περιόδους.

4.1.5 Τέταρτον, η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι οι όροι ενεργοποίησης των κυβερνητικών μέτρων στήριξης θα συνάγονται από τη συνδυαστική ανάγνωση, αφενός, του ορισμού του όρου «χρηματοοικονομική κρίση», κατά το άρθρο 2 του σχεδίου νόμου, και, αφετέρου, του άρθρου 4 παράγραφος 2 και του άρθρου 5 του σχεδίου νόμου σχετικά με τις γενικές αρχές που διέπουν τα μέτρα στήριξης. Η ΕΚΤ συνιστά την τροποποίηση του σχεδίου νόμου, προκειμένου αυτό να ορίζει ότι η πρόσβαση των χρηματοοικονομικών οργανισμών στο εν λόγω πλαίσιο ενεργοποιείται μόνο σε περιπτώσεις επείγοντος.

4.2 *Επωφελούμενοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί*

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του σχεδίου νόμου περί διαχείρισης χρηματοοικονομικών κρίσεων, οι διατάξεις του πρόκειται να εφαρμόζονται στους αναφερόμενους σε αυτό «χρηματοοικονομικούς οργανισμούς» που έχουν συσταθεί, και έχουν λάβει άδεια λειτουργίας από αρμόδια αρχή, στην Κύπρο. Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι, με εξαίρεση τα υποκαταστήματα τραπεζών και άλλων χρηματοοικονομικών οργανισμών που έχουν συσταθεί εκτός Κύπρου, το σχέδιο νόμου εφαρμόζεται σε όλους τους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς που είναι εγκατεστημένοι στην Κύπρο, περιλαμβανομένων των εγκατεστημένων στην Κύπρο θυγατρικών ξένων χρηματοοικονομικών οργανισμών. Η ΕΚΤ χαιρετίζει την άνευ διακρίσεων εφαρμογή του σχεδίου νόμου, η οποία συντείνει στην ισότιμη μεταχείριση των εγχώριων και ξένων χρηματοοικονομικών οργανισμών, ευθυγραμμιζόμενη άλλωστε και με τις οδηγίες της Επιτροπής όσον αφορά κριτήρια επιλεξιμότητας για τα επωφελούμενα ιδρύματα[9].

4.3 *Συμμετοχή της κεντρικής τράπεζας στα μέτρα στήριξης*

4.3.1 Η ΕΚΤ σημειώνει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 4 του σχεδίου νόμου, το Υπουργικό Συμβούλιο της Κύπρου θα αποφασίζει, κατόπιν εισήγησης της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, σχετικά με την

9 Βλ. παράγραφο 18 της ανακοίνωσης της Επιτροπής — Εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα που λήφθηκαν για τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς στο πλαίσιο της τρέχουσας παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης (ΕΕ C 270 της 25.10.2008, σ. 8).

ενίσχυση ή μη εγχώριων χρηματοοικονομικών οργανισμών ή την άσκηση οποιασδήποτε εκ των λοιπών εξουσιών που του ανατίθενται. Εν προκειμένω η ΕΚΤ προσδοκά ότι η συμμετοχή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου δεν θα επεκτείνεται πέραν της διατύπωσης εισήγησης και ότι, σε κάθε περίπτωση, αυτή θα συνάδει πλήρως με την προβλεπόμενη απαγόρευση της νομισματικής χρηματοδότησης βάσει του άρθρου 123 παράγραφος 1 της Συνθήκης. Η ΕΚΤ προσδοκά ιδίως ότι τα μέτρα στήριξης που προβλέπονται στο σχέδιο νόμου θα χρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από τον κρατικό προϋπολογισμό και ότι, στο βαθμό που η χρηματοδότησή τους ενδέχεται να απαιτεί δανεισμό προς το κράτος, αυτή δεν θα συνίσταται σε εκ των προτέρων χρηματοδότηση ή αναχρηματοδότηση του κρατικού προϋπολογισμού από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

4.3.2 Εξάλλου, η ΕΚΤ προσδοκά ότι το Υπουργικό Συμβούλιο της Κύπρου θα κάνει χρήση των εξουσιών του σχετικά με τα κυβερνητικά μέτρα στήριξης κατά τρόπο πλήρως συμβατό με τη θεσμική και οικονομική ανεξαρτησία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, διασφαλίζοντας έτσι την προσήκουσα εκπλήρωση των καθηκόντων της τελευταίας βάσει της Συνθήκης και του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Εν προκειμένω επικροτείται η αναφορά, στο άρθρο 16 στοιχείο α) του σχεδίου νόμου, στους περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμους του 2002 έως 2007.

4.4 *Τα πρόσθετα μέτρα εξυγίανσης των άρθρων 7 ως 10 του σχεδίου νόμου περί διαχείρισης χρηματοοικονομικών κρίσεων*

Με τα άρθρα 7 ως 10 του σχεδίου νόμου περί διαχείρισης χρηματοοικονομικών κρίσεων ανατίθενται στον Υπουργό Οικονομικών της Κύπρου εξουσίες που θα ασκούνται κατά τη λήψη των μέτρων που θεσπίζονται με το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο α) του εν λόγω σχεδίου νόμου, και ανεξαρτήτως των διατάξεων του περί Εταιρειών Νόμου και του περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμου. Οι εξουσίες αυτές περιλαμβάνουν: i) περιορισμό της άσκησης των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από μετοχές ή δικαιώματα ψήφου που κατέχουν οι μέτοχοι του επωφελούμενου χρηματοοικονομικού οργανισμού, ii) διορισμό της πλειοψηφίας των μελών του διοικητικού συμβουλίου του επωφελούμενου χρηματοοικονομικού οργανισμού και iii) αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου του επωφελούμενου χρηματοοικονομικού οργανισμού. Η ΕΚΤ σημειώνει ότι, σε αντίθεση με τα μέτρα του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου, τα ως άνω μέτρα είναι δυνατό να αποτελούν μέτρα ανάκαμψης και εξυγίανσης, τα οποία θα λαμβάνει η αρμόδια για την εξυγίανση αρχή εντός ενός ολοκληρωμένου πλαισίου ανάκαμψης και εξυγίανσης τραπεζών. Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι η πρόβλεψη των εν λόγω μέτρων στο σχέδιο νόμου είναι προσωρινή, και δη έως ότου θεσπιστεί στην Κύπρο ένα λειτουργικό πλαίσιο ανάκαμψης και εξυγίανσης, και ότι η αιτούσα αρχή θα επανεξετάσει στο μέλλον τη διάδρασή τους με το πλαίσιο ανάκαμψης και εξυγίανσης που πρόκειται να ισχύσει για τους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς που λειτουργούν στην Κύπρο, και επί του οποίου η ΕΚΤ προσδοκά ότι θα υποβληθεί στην ίδια αίτημα διαβούλευσης.

4.5 Το άρθρο 15 του σχεδίου νόμου περί διαχείρισης χρηματοοικονομικών κρίσεων προβλέπει μια σειρά παρεκκλίσεων ως προς την εφαρμογή του στα συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα. Η ΕΚΤ

σημειώνει ότι, με την επιφύλαξη του διακριτού εποπτικού πλαισίου που διέπει τα συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα στην Κύπρο, αυτά εξομοιώνονται πλήρως με τα λοιπά πιστωτικά ιδρύματα για τους σκοπούς της τραπεζικής νομοθεσίας. Εξάλλου, από ποιοτική άποψη, οι κίνδυνοι στους οποίους αυτά εκτίθενται ή στους οποίους μπορεί να εκθέσουν το εγχώριο χρηματοοικονομικό σύστημα δεν διαφέρουν από τους κινδύνους των μη συνεργατικών πιστωτικών ιδρυμάτων. Συνάγεται λοιπόν ότι και για τους σκοπούς του σχεδίου νόμου τα συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με τρόπο που να διασφαλίζει την ισότιμη μεταχείρισή τους έναντι των μη συνεργατικών πιστωτικών ιδρυμάτων (τραπεζών) που λειτουργούν στην Κύπρο. Η ΕΚΤ προτείνει να τροποποιηθεί το σχέδιο νόμου αναλόγως.

5. Ειδικές παρατηρήσεις όσον αφορά το σχέδιο νόμου περί Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

5.1 Το άρθρο 4 παράγραφος 2 του σχεδίου νόμου περί Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, το οποίο αφορά το σκοπό του Ταμείου, θα πρέπει να τροποποιηθεί προκειμένου να συμπεριλάβει μεταξύ των σκοπών του Ταμείου την μεγιστοποίηση της αξίας των υγιών περιουσιακών στοιχείων των πιστωτικών ιδρυμάτων που αντιμετωπίζουν προβλήματα ή που έχουν καταστεί αφερέγγυα, καθώς και τη διευκόλυνση της ταχύτερης δυνατής αποκατάστασης της παραγωγικής χρήσης των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων, στο πλαίσιο του περιορισμού των επιδράσεων που θα είχε η πτώχευση τράπεζας στα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη.

5.2 Το άρθρο 16 παράγραφος 1 του σχεδίου νόμου περί Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, το οποίο αφορά τη χρήση των πόρων του Ταμείου, δεν ορίζει ειδικότερα τα διαφορετικά μέτρα εξυγίανσης τα οποία θα καλύπτει το Ταμείο. Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι δεν έχει ακόμη θεσπιστεί ειδικό πλαίσιο ανάκαμψης και εξυγίανσης των χρηματοοικονομικών οργανισμών που λειτουργούν στην Κύπρο. Εξάλλου, οι όροι υπό τους οποίους πρόκειται να χρησιμοποιούνται τα παρεχόμενα κεφάλαια δεν καθορίζονται με σαφήνεια στο σχέδιο νόμου, με εξαίρεση την έμμεση αναφορά, στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 16, στη διακριτική ευχέρεια της διαχειριστικής επιτροπής του Ταμείου να αποφασίζει, κατά περίπτωση, υπέρ ή κατά της χορήγησης κεφαλαίων.

5.3 Πλείονες διατάξεις του σχεδίου νόμου αναθέτουν στη διαχειριστική επιτροπή του Ταμείου δημόσιου δικαίου αρμοδιότητες λήψης αποφάσεων που δεν συνάδουν απαραίτητα με τα διαχειριστικά της καθήκοντα, βάσει του άρθρου 23 του σχεδίου νόμου περί Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, αλλά ούτε και με την αποστολή της. Ενδεικτικά, η διαχειριστική επιτροπή δύναται να εξαιρεί πιστωτικά ιδρύματα από την υποχρέωση καταβολής τέλους συνεισφοράς στο Ταμείο (άρθρο 5 του σχεδίου νόμου), να επιβάλλει κυρώσεις σε πιστωτικά ιδρύματα που δεν τηρούν τις διατάξεις του σχεδίου νόμου ανεξάρτητα από την αρμόδια εποπτική αρχή (άρθρο 18 παράγραφος 3 του σχεδίου νόμου) και, όπως προαναφέρθηκε, να αποφασίζει κατά την κρίση της υπέρ ή κατά της χορήγησης κεφαλαίων σε ορισμένο πιστωτικό ίδρυμα (άρθρο 16 του σχεδίου νόμου). Η ΕΚΤ σημειώνει ότι αποφάσεις όπως οι προαναφερόμενες

θα πρέπει να λαμβάνονται όχι από τη διαχειριστική επιτροπή, αλλά από την αρχή που είναι αρμόδια για την εξυγίανση, καλεί δε την αιτούσα αρχή να επανεξετάσει την έκταση των εξουσιών που αναθέτει στην εν λόγω επιτροπή, κάποιες εκ των οποίων προσιδιάζουν περισσότερο σε αρχή εξυγίανσης.

5.4 Το άρθρο 22 του σχεδίου νόμου περί Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας ρυθμίζει τη διοικητική δομή του Ταμείου. Η ΕΚΤ με ικανοποίηση σημειώνει ότι το σχέδιο νόμου παρέχει επαρκή εχέγγυα για τη λειτουργία της διαχειριστικής επιτροπής ως ανεξάρτητου οργάνου και τη δια νόμου κατοχύρωση της λειτουργικής της ανεξαρτησίας έναντι της κυβέρνησης. Πάντως, η ΕΚΤ εξακολουθεί να τονίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί εκ μέρους των κυπριακών αρχών ότι η προτεινόμενη διοίκηση του ταμείου για την εξυγίανση των τραπεζών θα ανατίθεται στις εθνικές αρχές που θα ήταν αρμόδιες, *de jure* ή *de facto*, για την εξυγίανση χρηματοοικονομικών οργανισμών που αντιμετωπίζουν προβλήματα.

5.5 Τέλος, η ΕΚΤ εξακολουθεί να τονίζει την ανάγκη να προβλεφθεί στο σχέδιο νόμου περί Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας i) η ανανέωση των κεφαλαίων του Ταμείου στις περιπτώσεις που το σύνολο ή μέρος των κεφαλαίων του χρησιμοποιείται για την ενίσχυση των υποχρεώσεων τράπεζας που αντιμετωπίζει προβλήματα και ii) η εκκαθάριση του Ταμείου.

Η παρούσα γνώμη θα δημοσιευθεί στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Φρανκφούρτη, 15 Νοεμβρίου 2011.

[υπογραφή]

Ο Πρόεδρος της ΕΚΤ

Mario DRAGHI